

št. 14/70

Odpor okupatorju in revolucija (1)

V 14. številki Demokraciji (8. april 2010, str. 70) je bil v rubriki *Kronika časa* objavljen članek *Odpor okupatorju in revolucija*. Ker se nekatere sintagme v zvezi z drugo svetovno vojno in komunistično revolucijo na Slovenskem ves čas vztrajno vrtijo v javnosti, čeprav ne zdržijo kritične presoje, je včasih pač treba nanje opozoriti. Med drugim piše, da so »že na začetku« vodilno vlogo v OF prevzeli komunisti. V resnici so bili organizatorji Osvobodilne fronte komunisti, zato ni bilo potrebno nikakršno prevzemanje. Za takratne razmere je bilo komunistom jasno, da se morajo skriti za nekim na videz nevtralnimi in všečnim imenom, da bi tako pred Slovenci prikrili, da so oni v ospredju, in da bi tako lahko na svoje limazine zvabili čim več ljudi. Tako imenovane druge skupine v OF so bile bolj ali manj blef. Čudim pa se, da nekateri še danes iz teh »skupin« delajo zgodbo. Šlo je za različne simpatizerje komunistov, ki so se jim tako ali drugače pridružili in celo prevzeli njihovo ideologijo revolucionarnega nasilja. Ko beremo besedila, ki jih je med vojno pisal Edvard Kocbek in jih objavljali v glasilu krščanskih socialistov *Slovenska revolucija*, lahko nad njegovo gorečo pripadnostjo revolucionarnemu nasilju kar strmimo.

T. i. dolomitska izjava takrat, sredi pobesnele revolucije, ni pomenila nič. Lahko da je o nekakšnem pluralizmu v OF kdo sanjal nekaj desetletij kasneje ali morda danes, čeprav pri OF ni šlo za pluralizem, ampak za masko pluralizma, ki so si jo natknili komunisti.

Nadalje so v članku besede: »Zaradi vse očitnejšega komunističnega obvladovanja narodnoosvobodilnega odpora ...« Komunisti t. i. narodnoosvobodilnega odpora niso obvladovali

»vse očitneje«, saj so ga od vsega začetka sami organizirali in ves proces skrbno nadzorovali. Tudi t. i. narodnoosvobodilni odpor je bil, podobno kot OF, le maska za izvajanje komunistične revolucije v razmerah okupacije dežele. Revolucija brez »narodnoosvobodilnega odpora« ne bi bila mogoča. Šele razmere, ki so nastale z okupacijo, ter potem organiziranje in izvajanje protiokupatorskih akcij, pri čemer je imela propaganda zelo pomembno mesto (tako kot danes mediji), so omogočili okoliščine za pravo vojno, ki so si jo želeli komunisti – in jo v teh razmerah potem tudi izvajali –, to je bila revolucija oz. vojna proti notranjim političnim nasprotnikom. Berite že enkrat Kardelja in druge komuniste iz tistega obdobja (npr. iz leta 1941 do 1943). V njihovih besedilih – in v njihovih dejanjih – je revolucija alfa in omega. Vse drugo, kot sta bila OF ali odpor, je bilo le pripomoček, ki je to revolucijo omogočal.

Avtor zapiše tudi, da se je »vzporedno« v »imenu antikomunizma razvil boj proti partizanizmu narodnoosvobodilnemu boju« in da je nastala »državljanska vojna«. Nič ni bilo »vzporedno«. Ničlikokrat po letu 1990 je bilo – tudi na straneh *Demokracije* – zelo nazorno, z mnogimi podatki opisano dogajanje v Sloveniji med okupacijo leta 1941 in 1942. Komunisti so od okupaciji leta 1941 najprej z ostro besedno vojno, ki so ji hitro, že poleti 1941, sledila dejanja, napadli svoje (slovenske) politične nasprotnike. Ubijali ter s komunisti in z drugimi besedili so jih klevetali na vse mogoče načine. Šlo je za brutalne politične umore in za najhujšo očrnitev žrtev, ki so jih povzročali, s čimer so želeli tudi upravičevati svoje umore. Leto 1942 je ena sama neizmerna partizanska morija. Dolgo je trajalo, da so se ljudje tej moriji – ki je potekala v hudih razmerah tuje okupacije dežele! – začeli upirati. Toda tudi zaradi navzočnosti okupatorja so bile razmere za ta protirevolucionarni! (ne pa, kot piše avtor, »antikomunistični« ali celo »protipartizanski« ali »protinardnoosvobodilni«

(kar je bil kvečjemu le v posledici) odpor zelo težke. V svojem bistvu niti ni šlo za odpor, vsaj na začetku ne, ampak izrazito za (samo)obrambo pred komunističnim (partizanskim) nasiljem.

Nič torej ni bilo vzporedno. Še manj je šlo za »državljansko vojno«. Komunisti so s svojimi oboroženimi skupinami (partizani, Vos) povsod, kjer so mogli, napadali politično drugače orientirane Slovence. O nikakršni državljanski vojni ni mogoče govoriti. Uporaba sintagme »državljanska vojna« je za tisto, kar se je v Sloveniji dogajalo med vojno, do ene strani zelo krivična. Šlo je za napad komunistov na življenje in šlo je za obrambo pred tem pošastnim napadom. Temu pa ne moremo in ne smemo reči »državljanska vojna«. Pri t. i. državljanski vojni gre za kolikor toliko »čisto« situacijo, ko se med seboj spopadata dva kolikor toliko enakovredna nasprotnika, in to po možnosti v »čistih razmerah«, kar pomeni brez navzočnosti oz. vmešavanja tretjega, v tem primeru okupatorja. V Sloveniji pa je prav okupator odigral izjemno pomembno vlogo. Mimo njega je bil vsak odpor proti revolucionarni moriji praktično nemogoč (o tem je bilo že veliko napisanega!), zato je tudi omenjanje »prisege okupatorju« danes, ob množici besedil, ki so bila objavljena na to temo, že kar poniglavo in sramotno za tistega, ki tisto prisego

omenja kot nekaj pomembnega. Bila je drobcen dogodek, ki ni nikomur jemal življenj, ampak jih je posredno reševal, v razmerah okupatorjevih groženj in ultimativov pa neizbežen. Skratka dogodek, ki ga povzdigujejo le tisti, ki želijo klevetati žrtve komunističnega nasilja.

Še kakšno dopolnilo k zapisanim podatkom v članku (*Pre)Huda jama – leto dni pozneje* (*Demokracija*, št. 12, 25. 3. 2010, str. 50–55). Kardelj se pred vojno ni izobraževal na ruski akademiji Dzeržinskega, ampak je sredi 30. let v (sovjetski) Moskvi poučeval na leninski partijski šoli. Pri omembi treh (Tita, Kardelja, Rankovića), ki so se pred vojno šolali v Moskvi, bi bilo treba dodati vsaj še Ivana Mačka - Matijo (od leta 1942 naprej vodjo komunistične politične vojske) pa še kakšnega Slovenca ali Slovenko.

Ivo Žajdela, Ljubljana

št. 16/72

Izgubljene iluzije? (2)

V stranki Zares so se odzvali na moj članek z naslovom *Izgubljene iluzije?*, ki je bil v *Demokraciji* ▶

RADIO
ZELENI VAL
93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje